

รายงานการสาธารณสุขไทย
ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน
และการแพทย์ทางเลือก ๒๕๕๔-๒๕๕๖

10037968

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

สำนักข้อมูลและประเมินผล
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย	๑
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (พ.ศ. ๒๔๘๙-๒๕๕๖)	
๑.๑ ทรงมีพระราชปรารภให้วัดโพธิ์เปิดโรงเรียนสอนวิชาการแพทย์แผนไทย	๒
๑.๒ โครงการสมุนไพรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓
๑.๓ การจัดพิมพ์ตำราแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ	๑๕
๑.๔ พัฒนาการการก่อตั้งองค์เครือข่ายด้านการแพทย์แผนไทยในยุคแรก	๑๘
๑.๕ การศึกษาวิชาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี	๑๘
๑.๖ การพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ในช่วงนโยบายสาธารณสุขมูลฐาน	๑๙
บทที่ ๒ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก	๒๕
๒.๑ ความสำคัญของนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อการขับเคลื่อนงาน ด้านการแพทย์แผนไทย	๒๕
๒.๒ ภาพรวมของนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกในปัจจุบัน	๒๗
๒.๓ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีความสำคัญสูงในทศวรรษหน้า	๓๔
๒.๔ บทสรุป	๔๗
บทที่ ๓ ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน	๔๙
๓.๑ กำลังคนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน	๕๑
๓.๒ สถานบริการด้านการแพทย์แผนไทย	๗๒
๓.๓ การเข้าถึง/การใช้บริการการแพทย์แผนไทย	๗๘
๓.๔ ใช้จ่าย/งบประมาณด้านการแพทย์แผนไทย	๘๓
บทที่ ๔ ระบบยาจากสมุนไพรและสถานการณ์การใช้ยาไทย	๘๗
๔.๑ นโยบายส่งเสริมการใช้และการผลิตยาจากสมุนไพร	๘๗
๔.๒ นโยบายที่เกี่ยวกับงานการแพทย์แผนไทยของ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	๘๙

	หน้า
๔.๓ การจัดทำหัตถยาแผนไทย	๙๐
๔.๔ การคัดเลือกยาจากสมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ	๙๐
๔.๕ การผลิตยาจากสมุนไพร	๙๗
๔.๖ การกระจายยาจากสมุนไพรในสังคมไทย	๑๐๐
๔.๗ สถานการณ์การใช้ยาไทย/ยาจากสมุนไพรและการสั่งใช้ยาจากสมุนไพรในระบบหลักประกันสุขภาพ	๑๐๑
บทที่ ๕ สถานการณ์การนวดไทย และพัฒนาการการนวดไทย	๑๐๕
๕.๑ ประวัติความเป็นมา	๑๐๖
๕.๒ ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย ระบบข้อมูลและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนวดไทย	๑๑๓
๕.๓ การพัฒนาองค์ความรู้และคุ้มครองภูมิปัญญาการนวดไทย	๑๑๘
๕.๔ มาตรฐานการนวดไทยในระบบบริการและการพัฒนากำลังคน	๑๒๕
๕.๕ การมีส่วนร่วมของภาคีและการคุ้มครองผู้บริโภค	๑๓๙
๕.๖ การเชื่อมโยงกับภาคส่วนด้านการค้าบริการ และการค้าต่างประเทศ	๑๔๓
๕.๗ สถานการณ์การใช้บริการการนวดไทย	๑๕๑
บทที่ ๖ กว่าหนึ่งทศวรรษของการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพร	๑๕๗
๖.๑ สถานการณ์ด้านกฎหมายและการดำเนินการในประเทศเพื่อการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยดั้งเดิม	๑๕๙
๖.๒ สถานการณ์ด้านกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิม	๑๗๕
๖.๓ ผลกระทบของความตกลงเขตการค้าเสรี FTA ต่อการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิม	๑๘๗
๖.๔ ผลกระทบของ ASEAN HARMONIZATION ต่อการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิม	๑๙๑
๖.๕ การคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิมของประเทศต่างๆ	๑๙๔
๖.๖ สรุปและเสนอแนะ	๒๐๑
บทที่ ๗ สถานการณ์การวิจัย การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก	๒๐๗
๗.๑ ภาพรวมการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก	๒๐๙
๗.๒ การประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ	๒๒๐

๗.๓	สถานการณ์การวิจัยและพัฒนางานการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๖	๒๒๒
๑)	ด้านการแพทย์แผนไทย	๒๒๒
๒)	ด้านการแพทย์พื้นบ้าน	๒๓๒
๓)	การวิจัยด้านการแพทย์ทางเลือก	๒๓๗
๔)	การจัดการความรู้และการศึกษาวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	๒๓๙
๗.๔	กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยกับการสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนไทย	๒๔๑
บทที่ ๘	หนึ่งทศวรรษการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย	๒๔๙
๘.๑	ประวัติความเป็นมา	๒๔๙
๘.๒	การจัดการความรู้และการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนจีน	๒๕๕
๘.๓	มาตรฐานการแพทย์แผนจีน	๒๖๔
๘.๔	ระบบบริการการแพทย์แผนจีน	๒๗๗
๘.๕	สรุปและอนาคตการแพทย์แผนจีน	๒๙๗
บทที่ ๙	หนึ่งทศวรรษของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	๒๙๙
๙.๑	การพัฒนาการแพทย์แผนไทยในช่วงเวลาก่อนการสถาปนากรม	๓๐๐
๙.๒	วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันการแพทย์แผนไทย ในช่วงก่อนการสถาปนากรมฯ	๓๐๒
๙.๓	แนวทางการดำเนินงานของสถาบันการแพทย์แผนไทย ในช่วงก่อนการสถาปนากรมฯ	๓๐๓
๙.๔	ผลงานเด่นในช่วงหนึ่งทศวรรษของ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	๓๐๕
๙.๕	หนึ่งทศวรรษที่ผ่านพ้น มุ่งสู่ทศวรรษใหม่ที่ก้าวไกล	๓๑๙
บทที่ ๑๐	ระบบบริการและระบบการศึกษาการแพทย์ดั้งเดิมในอาเซียน	๓๒๑
๑๐.๑	ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)	๓๒๒
๑๐.๒	สถานการณ์การแพทย์ดั้งเดิมในประเทศสมาชิกอาเซียน	๓๒๖
บรรณานุกรม		๓๔๓
คำสังกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก		๓๕๖